

Voorlichting onderzocht in een aantal empirische studies

Citation for published version (APA):

Siero, J. H. (1988). *Voorlichting onderzocht in een aantal empirische studies*. [, Maastricht University]. Rijksuniversiteit Limburg. <https://doi.org/10.26481/dis.19880115js>

Document status and date:

Published: 01/01/1988

DOI:

[10.26481/dis.19880115js](https://doi.org/10.26481/dis.19880115js)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

STELLINGEN

1. De theorie van beredeneerd gedrag van Fishbein & Ajzen en de daarin voorgestelde methode om attitudes, subjectieve sociale normen en gedrags(intenties) vast te stellen is bij uitstek bruikbaar bij onderzoek ten behoeve van de voorbereiding, uitvoering en evaluatie voor voorlichtingsprogramma's.
2. Het verdient aanbeveling om, bij de bepaling van de attitude volgens Fishbein & Ajzen, aan gedragsconsequenties met een voor de hand liggende waardering, een voor alle respondenten gelijke waarde (evaluatie) toe te kennen.
3. Voorlichting over borstkanker en borstzelfonderzoek door middel van folders, waarbij de ernst van deze ziekte en de kwetsbaarheid daarvoor realistisch zijn weergegeven, veroorzaakt geen grote angst en bijgevolg geen ongewenst effect ten aanzien van borstzelfonderzoek, hetgeen theoretisch wel verondersteld had kunnen worden.
4. De uitbreiding van het model van Fishbein & Ajzen met de variabele waargenomen controle (of: persoonlijke effectiviteit) is bij onderzoek naar voorlichting slechts zinvol, indien de operationalisatie van die variabele mogelijkheden oplevert om gedrag te beïnvloeden.
5. Het verdient aanbeveling om bij voorlichting over gezondheid en milieu door middel van eenvoudige gedragsinstructies aandacht te besteden aan het overwinnen van de nadelen die op korte termijn aan het gewenste gedrag verbonden zijn.
6. Het verdient aanbeveling om bij landelijke of regionale voorlichtingscampagnes eerst onderzoek te verrichten naar determinanten van het te veranderen gedrag.
7. Er zijn aanwijzingen dat alcoholgebruik in het begin van de zwangerschap schade teweeg kan brengen aan de vrucht. Het is dan ook belangrijk vrouwen over dit risico te informeren op het moment dat zij zwanger willen worden in plaats van op het moment dat zij ontdekken zwanger te zijn. (A.M.J. Tholen, Alcohol en Zwangerschap; een literatuurstudie en een onderzoek in Drenthe. Doctoraalscriptie Gezondheidswetenschappen R.L. 1987).

8. Therapie-ontrouw wordt in de regel opgevat als een eigenschap van de patiënt. Het kan evenwel ook beschouwd worden als een symptoom van gebrekkige communicatie tussen arts en patiënt.
9. In de Nota 2000 wordt o.a. gepleit voor het bevorderen van de zelfredzaamheid van de bevolking (p. 311). Het verwijderen van de tandzorg voor volwassenen uit het ziekenfondspakket en de suggestie dat men zich daarvoor zelf aanvullend kan verzekeren is weliswaar een letterlijke invulling van het begrip zelfredzaamheid, maar zal ten koste gaan van de gebitsgezondheid. (Nota 2000; over de ontwikkeling van gezondheidsbeleid; feiten, beschouwingen en beleidsvoorstellen, 1986. Tweede Kamer, zitting 1985-1986, 19 500, nrs. 1 en 2).
10. Nu in het volksgezondheidsbeleid van de overheid een zware wissel getrokken wordt op voorlichting en preventie dienen meer middelen te worden aangewend voor onderzoek naar effecten daarvan.
11. Non-compliance (therapie-ontrouw) kan bijdragen tot preventie van nadelige effecten van medisch handelen (iatrogenie). (D. Post, Iatrogene ziekten; een onderzoek naar oorsprong en omvang. Stafleu, Alphen a/d Rijn, 1984).

Stellingen behorende bij: Voorlichting onderzocht in een aantal empirische studies, S. Siero, januari 1988.